ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ
№ 20 (40)
ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆՆ Է
Թաւրիզում . . . . . . 20 ղրան
Գաւառներում . . . . . . 25 ղրան
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ
Ռուսաստան . . . . . 5 րբ.
Թուրքիա . . . . . . 50 ղուրուշ
Եւրոպա . . . . . . 14 ֆրանք
Ամերիկա . . . . . . 2,50 տոլ.
Յայտարարութիւնների վճարը
Առաջին երեսում տողատեղը 20 շահի
Չորրորդ „ „ 10 „
ԱՌԱՆՁԻՆ ՀԱՄԱՐԸ 6 ՇԱՀԻ
Խմբագրութեան հասցէն՝ Թաւրիզ
ՄԻՏՔ-ի խմբագրութիւն կամ Tauris Perse
Rédaction du journal arménien ,,MITK''
= Adresse télégrafique Tauris ,,MITK'' =

ՄԻՏՔ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ — ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ-ԳՐԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

اداره روزنامهٔ میطق

MITK
Propriétaire & Editeur en chef
Al. Der-Vartanian
TERMS OF SUBSCRIPTION
for a year payable in advanc . . 0 krans.
Foreign Dollars 2. 50
RATES OF ADVERTISEMENTS:
one printing line on the 1-st page 10 cen.
,, ,, ,, ,, 4-th ,, 5 ,,
15% discount for annual subscription paid in advance. Address
Rédaction ,,MITK''
Tabriz, Persia

Գ. ՏԱՐԻ № 20 (40) ԹԱՒՐԻԶ, ՇԱԲԱԹ 31 ՄԱՅԻՍ 1914 Թ. Tauris, Samedi le 13 Juin 1914 № 20 (40) Vol. III

Требуйте и курите папиросы только
Т. Д „Бр. Сейлановыхъ"
Египетскія, Ирисъ, Прима, Паросъ, Орелъ и Марсъ.
продаются во всѣхъ магазинахъ

Русское Товарищество
АНОНИМЪ
Спирто Ректификаціонный Коньячный заводы
и
склады ликоровъ виноградныхъ и столовыхъ винъ, спирта и натуральныхъ коньяковъ.
Урмія
Со справками обратиться въ контору
Братья Будагянъ. 3—3

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„ԱՆՕՆԻՄ„
ՍՊԻՐՏԻ ԵՒ ԿՕՆԵԱԿԻ ԶՏԻՉ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԵՒ
ԼԻԿԵՕՐՆԵՐԻ, ԽԱՂՈՂԻ ԵՒ ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՆԻՆԵՐԻ, ՍՊԻՐՏԻ ԵՒ ՆԱՏՈՒՐԱԼ ԿՕՆԵԱԿՆԵՐԻ
ՍԿԼԱԴՆԵ
ՈՒՐՄԻԱ
Տեղեկութիւնների համար դիմել
ԵՂԲԱՐՔ ԲՈՒԴԱՂԵԱՆՆԵՐԻ
կանտորը
3—3

Ուզո՞ւմ էք ձեր միայնութեան ժամերին լաւ խօսակից ունենալ՝ ծխեցէ՛ք միայն
եղբարք **ՍԷՅԼԱՆՈՎՆԵՐԻ** սեփական գործարանի
ԵԳԻՊԵՏՍԿԻԱ, ԻՐԻՍ, ՓԱՐՈՍ, ՊՐԻՄԱ, ԱՐԻՕԼ
և **ՄԱՐՍ** պապիրոսները.

Արդէն թերթիս երեսները կապուած էին, որ թեմիս առաջնորդի անուամբ հեռագիր ստացուեց Էջմիածնից Բաքւէն*) վարդապետից, թէ «Միտք»-ի նախորդ համարի Էջմիածնից արուած ակնարկութիւնը եր մասին անհիմն է, այդ պատճառով սոյն սիւնակից հանեցինք նրա մասին եղած թղթակցութիւնը և գրենք Սէյլանովի աղդն ու մեր ներկայ ծանօթութիւնը, թողնելով լուրի վերս տուգութիւնը յաջորդին։

Խմբ.

ՈՐՈՄ ՑԱՆՈՂՆԵՐԸ

(Պատասխան «Ճարիտէյի Իսլամ»ին)

—Ունե՛ք, կործանո՛ւմ, ջրհեղե՛ղ...

Անձ այս է գումում Թաւրիզում հրատարակուող յետադէմ «Ճարիտէյի Իսլամ» պարսկ. թերթը։

Գիտէ՞ք ինչու է նա այդպէս բարձր բղաւում և կարծեւոյ կանչում...

Եթէ չգիտէք, լսեցէք ամենքդ։

Նա, կամ նրա համախոհ թղթակիցը, մէջբերում է յինում հաւատացնելու, որ երկու ջուխտ ու մի կէնտ հայերը կործանում են Իսլամը և կործանում նաև Ատրպատականի 5 միլիօն... թուրքութիւնը։

Եւ այս բոլորից յետոյ նա զայրանում է որ հիւրանոց ու գինետուն պահող այդ «ռա՛ֆար» հայերին վարչապետները ընդունում են պետական ծառայութեան մէջ։

Հայերին այսպէս նո՛ւսելուց յետոյ, նոյն թերթը մաց ա պատիժ ու անպատասխան։ Այն վարձկանները, որոնք երէկ գոռում էին վերջին Նօտայով և ի ձայն թնդանօթի՝ իրենց սուութեան օրգանում բարող էին կարդում թէ՝ «մեր միասին լաւ չէ», լաւ են վատօրէն ամեն հարցի առաջ և ամեն բայլ։ Լաւ են և հեղինակաւոր անձինք։ Եւ, որ զարմանալին է, լաւ ու լաւ է և մեր առաջնորդարանը այդ ազգային խայտառակութեան հանդէպ։

Ինչպէս ամեն անգամ, լինի այդ ազատութեան թէ բէակցիայի օրերին, մենք խօսել ենք անվերապահ, կտրուկ և շեշտակի, խօսում ենք և այժմ, բարձր դասելով մեր ազգի պատիւն ու կրօնի արժանապատւութիւնը։

Արդ, թողնելով ու սպասելով որ յայտնի վարձկանները, ժողովուրդն ու նրա առաջնորդարանը կատարեն իրենց բաժին պարտքը մեզ «ռա՛ֆար» անուանելու այս հարցում, մենք մեր սեպուհ պարտքն ենք համարում այս անթիւ «Ճարիտէյի Իսլամ»ին մի քանի դիտողութիւններ անել և տալ նորան իւր արժանի պատասխանը։

«Ճարիտէյի Իսլամ», դուք Ձեր Իսլամի կամ ազնուութեան կորուստն ու կործանումը այլ տեղ և այլոց մօտ փնտրեցէք և ոչ հայի. կամ աւելի ճիշտ՝ հէնց Ձեզ նման խաւարամիտ ու յետադէմ Իսլամների մօտ որոնէք։

Հայն ինչ գործ ունի Ձեր կրօնի հետ։ Նա եթէ անգամ կրակ էլ լինի Ձեզ ու Ձեր կրօնին ոչինչ չի կարող անել։ Նա մինչև իսկ այնքան է «զարգացել» որ իր կրօնով իսկ չի հետաքրքրւում։ Էլ, ուրեմն, ինչու և ինչպէս նա կարող է Ձեր կրօնը — Իսլամը կործանել։

Ո՞վ և ինչն է թունաւորել Ձեր

*) P. S. Մեր հոգեշնորհ եպիսկոպոսացուն Ղլաճեանի թարեկամներից է և նրա համար ամենաեռանդուն աշխատողներից մէկը։

Կամենտարիաներն աւելորդ են։

Թղթակից.

սիրտը հայի դէմ։ Երէկ էր, որ դուք և բոլոր Ձեր ազգակիցները ասում էիք-էլ այսուհետև չկայ թուրք ու հայ, մենք արդէն «թօփրագ կարդաշի» ենք։ Ի՞նչ եղաւ որ յանկարծ Ձեր լեզուն փոխուեց։

Դուք քարոզչի ազնիւ ու բարձր դիրքի մէջ էք, ուրեմն եղէք և ազնիւ Ձեր գրուածքի և պրօպագանդայի մէջ։ Երկպառակութիւն մի սերմանէք դարերով հարևան, բազդակից երկու ազգերի մէջ, որ այնպէս խաղաղ ու սիրով ապրում են իրար հետ։

Թշուառ է մեր հայրենիք ԻՐԱՆԸ։ Նա պէտք ունի կազդուրման, նա կարօտ է իր քաղաքացիների կուլտուրական և ստեղծագործական միաբան ջանքերին։

Դուք Ձեր կեղծ, սուտ և արևելտական կրօնա-հայրենասիրական այդպիսի գրուածքով կուրօրէն գալիս էք չէզոքացնելու ամեն մի այդպիսի միաբանութիւն։

Դուք պարտաւոր էք Ձեզ հաշիւ ու համար տալ Ձեր գրածի կամ Ձեր թերթում գրուածի համար։

Ինչպէս, ինչ հիմամբ և ինչ յանդգնութեամբ դուք թոյլ էք տուել անարգել ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհի մեր հոտոմէական կրօնը և նրա դաւանող հայերին «քաֆար» անուանել։

Մի՞թէ մոռանում էք, որ և՛ Ռուսը, և՛ Անգլիացի, և՛ Գերմանացի, և՛ Ֆրանսիացի, և՛ Ամերիկացի, և՛ Աւստրիացի... նոյնպէս նոյն կրօնն ու դաւանութիւնն ունին, ինչ Ձեր «քաֆար» անուանած հայերը։

Մենք միշտ յարգել ու յարգում ենք Ձեր Իսլամական կրօնը և խստապէս էլ պահանջում ենք, որ դուք էլ նման յարգալից վերաբերմունք ունենաք և դէպի մեր կամ քաղաքակիրթ ու լուսաւոր աշխարհի քրիստոնէական կրօնը։

Դուք խօսում էք և այն «քաֆար» հայերի մասին, որոնք պետական ծառայութեան մէջ են։ Պատասխանում ենք Ձեզ։

Եթէ այսօր հազիւ մի քանի հոգի հայեր կան պետական ծառայութեան մէջ, պատճառը նրանց անխարդախ գործունէութիւնը, ջերմ հաւատարմութիւնը եւ անուրանալի ընդունակութիւնն է, որ պակասում է ձիրոնց շատերի մէջ (լռւ լսէք)։

Ուզո՞ւմ էք մի առ մի թուենք Ձեր բարձրաստիճան շատ անձանց, որոնք փոխանակ Ձեր ազգին և կառավարութեան ծառայելու, որի անունից Ձեր օձիքն էր պատռում, ծառայել են միմիայն իրենց գրպանի համար, կողոպտել են Ձեր ազգն ու կառավարութիւնը և աննշան ռոճիկներ ստանալով հանդերձ դիզել են 10-եակ հազարներ և կառուցել պալատներ։

Եւ Ձեզնից շատ խմաստուն ու առաւել յառ Իսլամ և ճշմարիտ հայրենասէր մեր կառավարութիւնը ամենայն իրաւամբ այդ յափշտակիչներին վռնդել է պաշտօններից և նոյն այդ խայինեներին փոխարինել է հաւատարիմ, ընդունակ և գործ քայլեցնող 3—4 հայերով, որոնց դէմ տգիտաբար ու կրքից դրդուած դուք կոտրած նիզակներ էք ճօճում։ Հայերը եւս նոյն երկրի հարազատ զաւակներն են, ինչ դուք իսլամներդ, ուստի և անմերժելի իրաւունք ունին նոյն երկրի պետական պաշտօնատարներ էլ լինելու։

Ցաւալի է շատ՝ որ պարսիկ ու թուրք [illegible]լացի և յարգելի ժողովուրդը Ձեզ նման որոմ ցանող գրական չարամիտ գործիչներ ունի, որոնք փոխանակ բարիքի՝ չարիքներ են ծնում, առանց այդ էլ, դժբախտ հայրենիքի համար։

Բայց մենք յոյս ունինք որ պարսիկ խելացի ազգը չի լսի Ձեր խորթ ու գայթակղիչ ձայնը, և Ձեզ բաժին կմնայ միայն ամօթն ու նախատինքը, որ անցած գնացած դարերի փթած գաղափարներ էք քարոզում և աղտոտում Գուտտենբերգի սրբազան գիւտը, փոխանակ եղբայրութեան՝ թշնամութիւն քարոզելով։

Եթէ «քաֆար» է հայը, ապա «քաֆար» է և 400 միլիոն քրիստոնէութիւնը։ Բարի վայելում այդ պատասխանատուութեան։

Ա. Տ. Վ.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՐԱԾՆՈՒՈՂ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

Սրամեան Օ. Աննայեան երկսեռ դպրոցների և Թեմական դպրոցի ակտերը, ապա և մանկապարտէզների հանդէսները իմ մէջ զարթեցրին լաւագոյն յոյսեր մեր վերածնութեան մասին։

Փոքրաթիւ մի հ-մայնք, որի դեռ $^1/_4$ մասը միայն իր կարող ուսերի վրայ բարձած տանում է կրթական ողջ գործը, արժանի է գնահատութեան և քիչ բան պիտի չհամարի իր դպրոցների ու մանկապարտէզների տուածները և դրանց պահելը։

Մայիս 25-ի առաւօտեան Սրամեան և Օ. Աննայեան դպրոցների տեսուչ պ. Ա. Տ. Վարդանեանի տուած տեղեկութիւնը մխիթարական պատկեր էր ներկայացնում։ Եւ այդ օրը չտեսնուած մի մեծ բազմութեան հաւաքուելը՝ կարծում եմ՝ արդէն ցոյց պէտք է համարել մեր ծնողների էլ հետաքրքրութեան աճեցման։

Նոյն օրը երեկոյեան Թեմականի բակում տեսուչ պ. Դաւթեանը եւս ներկայացրեց իր տեղեկագիրը, որ կազմուած էր խնամքով, բայց պէտք եղածից շատ աւելի՝ մանրամասն, էր այդ ժամին զեկուցանելու համար։

Մենք կարծում ենք չափազանցրուած պէտք է համարել պ. Դաւթեանի կարծիքը աշակերտներից ծնողների անհոգատարութեան, միջավայրի այնքա՜ն բացասական ազդեցութեան և իբր երեխաների «որբ» լինելու մասին։

Պ. տեսուչը մխիթարական չգտաւ սաների առաջադիմութիւնը։ Սակայն ես կարծում եմ մեր աշակերտութիւնը առաջիկայում կանգնած կլինի ուսումնական շատ աւելի բարձր աստիճան վրայ և իր մասին լաւագոյն վկայութիւն խոստովանել կտայ այդ օրուայ դիտողութիւններից օգտուելով։

Դո՛ւք երկմտողի ծխական դպրոցների և Թեմականի սիրելի աշակերտ-աշակերտուհիներ, մեր լաւագոյն յոյսերի և վաղուայ վարդագոյն օրերի քաջալերող գրօշակակիրներն էք, եղէ՛ք աւելի խորաթափանց ձեր ուսումնական գործում, արդիւնաւորէ՛ք ձեր թանգակին ժամերը և այնպէս նախանձելի պահէք ու ցուցէք մայրենի դպրոցների արժանապատուութիւնը, որ այլեւս ոչ մի հայ մանուկ չերթայ ու չքաղէ օտար, հայածնօս, ապազգայնացնող և խորթ դպրոցները։ Մեր վերածնութիւնը ձեզնից և մեր մայրենի դպրոցներից միայն պէտք է սպասել, իսկ վերածնիչները դո՛ւք պէտք լինէք, սիրելի սաներ։

Ռազմիգդ.

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Մեքսիկօ-Ամերիկեան պատերազմը. — Մայիս մէկը. — Բանամայի ջրանցքը

(Սեփ. Թղթակցից)

Թ.

Նախորդ թղթակցութեամբս գրած էի, Ամերիկեան կառավարութիւնը թէև պաշտօնապէս պատերազմ յայտարարած չէ, սակայն զօրաբանակը և նաւատորմիղը շարժման մէջ դրած է: Արդէն Վերա Քրուզը առաջին պատեհութեամբ գրաւեցին ամերիկեան զինուորները, առանց ու և է ընդդիմադրութեան հանդիպելու։ Հուէրթայի կառավարութիւնը նոյնպէս ամեն կերպ աշխատեցաւ յաղթող հանդիսանալու, սակայն ինչպէս կտեսնուի դէպքերէն, այդ չպիտի յաջողուի իրեն, եթէ յաջողուի հրաշք պիտի ըլլայ։ Բաւական թուով Մեքսիկացիներ և Ամերիկացիներ սպանուեցան։ Թէև այժմ կռիւը դադարած կնկատուի ամերիկեան մամուլի կողմէ, սակայն այդ ըսել չէ թէ Հուէրթան, Մեքսիկոյի դիկտատորը, հանգիստ նստած է, ընդհակառակը, անիկա ահագին պատրաստութեան մէջ կը տեսնուի յանկարծակիի բերելու ամերիկեան զինուորները և յարձակելու Վերա Քրուզի վրայ։ Մամուլի մէկ մասին կարծիքն այն է՝ թէ ասիկա սուգի պիտի նստի Ամերիկեան կառավարութեան վրայ, որովհետև նա լիովին չպիտի յաջողի խաղաղութիւնը վերահաստատել, պիտի շարունակուին այդ մասնակի կռիւները ու պիտի զբաղեցնեն ամերիկեան բանակը։ Իսկ մէկ մասն ալ, կարդարացնէ այն բանով որ պէտք է ամերիկեան կառավարութիւնը իր ոյժը ցոյց տայ այդպիսի բռնատեր մը, որ բոյն դրած է Մեքսիկոյի մէջ։

Բայց ինչ որ ալ ըլլայ, հաւանական կը նկատուի այս կռուին վերջաւորութիւնը մօտ ատենէն։ Որովհետև Վաշինկթընէն յայտարարուեցաւ, որ Մայիս 26-ին, Նիակարաֆոլսի մէջ, տեղի պիտի ունենայ իրաւարարներու ատեանը՝ խնդիրը կարգադրելու համար Միացեալ Նահանգներու և Մեքսիքոյի միջև պատահած գժտութիւնները։ Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը որոշած է, կըսուի, այդ ժողովի օրակարգին մէջ չմտցնել Թամփիքոյի մէջ Ամերիկեան դրօշակի անպատուութիւնը, որովհետև անիկա — ամերիկեան կառավարութիւնը — կըսէ որ այդ մաքրուած է Վերա Քրուզի գրաւումով։

Վերջին հեռագիրները ծանուցին թէ այդ ժողովին մասնակցող պատգամաւորներէն մէկն ալ Հուէրթան ինքն է։ Նոյնպէս ծանուցին հեռագիրները Թամփիքոյի գրաւումը ապստամբներու կողմէ բուռն ընդդիմութենէ և բաւականաչափ անձի կորուստ պատճառելէ յետոյ, ինչ որ խուստեներու մեծ մտահոգութիւն պիտի պատճառէ։

*
* *

Մայիս մէկին, համաշխարհային բանուորական այդ մեծ տօնի օրը, Միացեալ Նահանգներու բոլոր քաղաքները աննախընթաց թափօրներ տեղի ունեցան։ Կապիտալիստ դասակարգը անգամ մըն ալ ցնցուեցաւ, դողաց իր երերուն գահին վրայ ու ականջները կրճլտեցուց դէպ ի գիտակից բանուորական այդ հսկայ թափօրներուն։ Այո, այդ օրը բանուորներու երջանկութեան օրն է, սակայն շահագործող դասակարգի մտահոգութեան ու անկումի օրն է։ Այդ խաղաղ ցոյցերը մէկ-մէկ սլաքներ էին, որ կուգուէին կապիտալիստ դասակարգի կուրծքը, մահացնելու համար զայն*)։

Նոյնքան կազմակերպուած փառաւոր թափօրներ տեղի ունեցան Կանանց օրը, Մայիս 2-ին. Պոսթոնի և Նիւ-Եօրքի և Պրովիտընսի մէջ հազարաւոր կիներ թափօր կազմած պտտեցան նշանաւոր փողոցներու մէջ։ Թափօրին կմասնակցէին հասարակական կեանքի մէջ իրենց մասն ու բաժինը բերողներ, օրինակ, փաստաբաններ, բժիշկներ, հիւանդապահներ, վարժուհիներ, համալսարանականներ, գործաւորուհիներ և այլն և այլն։ Այս ցոյցով ըսել կուզէին թէ՝ իրենք ալ կպահանջեն քուէարկելու իրաւունք, օրէնքներ գործածելու մէջ իրենց մասնակցութիւնը։

Ու բանախօսներ ու բանախօսուհիները փողոցները կը թնդացնէին. — «— 1915-ին կանայք քուէարկելու իրաւունքը պիտի ստանան»։

*
* *

Բանամայի Ջրանցքին բացումին արուեստահանդէսի հանդիսակատարութիւնը պաշտօնական կերպով յառաջ կը տարուի փութկոտօրէն։

Որոշուած է պաշտօնական բացումը կատարել 1915 Փետրուարին, որ պիտի տևէ մինչև Դեկտեմբեր, այսինքն 11 ամիս։ Հրատարակուած տեղեկութիւնները ցոյց կուտան թէ մինչև հիմա մասնակցելու համաձայնութիւն յայտնած են 35 տարբեր ազգեր։ Կըսուի որ այս արուեստահանդէսը մինչև հիմա եղածներէն էն լաւագոյնը կը խոստանայ ըլլալ։

Առաջին անգամ ջուրին վրայ տեղի ունենալիք այս արուեստահանդէսին համար ծախսուած է 28,000,000 տոլար, այս միայն բացման համար է, իսկ շրջակայ շէնքերու համար 50,000,000 տոլար։

Այս արուեստահանդէսին պիտի մասնակցի ի մէջ այլոց նաև Թիւրքիան, որը պիտի ցուցադրէ Թիւրքիայի հնութիւնները, ինչպէս նաև, անշուշտ, Մեծ Մարդասպանի ոճրագործութիւնները։

Providence Միրվարդ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

28 Ապրիլ Նոր-Ջուղա

ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐ ՆՈՐ-ՋՈՒՂԱՅԻՑ

(Սեփ. թղթ-կցից)

Ա.

Ապրիլ 21-ին տեղիս հացի թանգութեան պատճառով Նոր-Ջուղայի շրջակայ թաղերից պարսիկները առաւօտանց դիմեցին Ազգ. Առաջնորդարանը, որպէս զի բարձր. Տ. Եզնիկ վարդապետը միջնորդէ կառավարութեան մօտ հացը սրժանացնելու։ Պարսիկ ժողովրդեան միացաւ և Նոր-Ջուղայի հայերի մի մասը, որով կազմուեց բողոքարկու մի մեծ ամբոխ։

Հայր Եզնիկը հիւպատոսներին և կառավարութեանը գրաւոր դիմումներ անելուց յետոյ, անձամբ էլ ներկայացաւ նահանգապետ Սամսամ-էլ-Սալթանէին և ժողովրդեան արդար պահանջի գոհացումն

---

*) Մենք յարմար առթի մը կանդրադառնանք կապիտալիստ դասակարգի ահաբեկման պատճառները թուելու։ Ս.

խնդրեց Նահանգապետը թէ հիւպատոսներին թէ Հայր-սուրբի առաջարկութեանը գիջանելով՝ խոստացաւ միջոցներ ձեռք առնել մօտ օրերում հացը արժանացնելու և ժողովրդեան դիւրութիւն ընծայելու։ Առաջնորդարան պատասխան սովալլուկ պարսիկներին հաց բաժանուեց վանքի հաշուով և ամբոխը ցրուեց։

Ամեն պղտոր ջրից ձուկ որսացող և քամելիօնի գունափոխութեան յատկութեամբ օժտուած Դաշնակցութեան տեղիս ներկայացուցիչները յարմար առիթը ձեռքից բաց չթողնելո՛վ դիմեցին խլուրդային գործունէութեան և գիշերային գաղտնի ժողովներ գումարելով, ձեռք առան հացը արժանացնել տալու «գործը» և սկսեցին սև հարիւրեակներ կազմակերպել՝ նորից առաջնորդարան դիմելու, նորից բողոք բարձրացնելու։

Եւ այդպէս առաջին ցոյցից միայն երկու օր անցած, Ապրիլի 24-ին Դաշնակցութեան պրօպագանդայով հաւաքուեց մի խառն բազմութիւն։ Առաւօտից ոստիկանութիւնը պահում էր վանքի դռները, իսկ ժանդարմները շրջում էին փողոցներում ապահովութեան համար։ Դաշնակցական ուսուցիչ Ստեփան Գրիգորեանն այդ օրը մոռանալով դպրոցն ու իր կոչումը, ընկնում էր փողոցները և որպէս «դաստարաշի» իր նման «ընկերներ» Գասպարների, Մանուկների ու Ծատուրկների հետ միասին փակել տալիս խանութները և խումբ կազմակերպում։ «Ուսուցչի» կազմած խումբը հասնելով ազգ. դպրոցի դուռը, փորձում են կոտրել դուռը և ներս թափուելով փակել տալ և երեխաներին արձակել։ Վարժուհիների վկայութեան համաձայն, խեղճ երեխաները ահաբեկուած սկսում են լաց լինել թէ ուր որ է, թափուելու են ներս։ Սև հարիւրեակային խմբակին իր «ուսուցչի» խմբապետով հեռացնել է տալիս դպրոցականներից մի պարոն, երաշխաւորելով որ ինքն յետոյ կը միջնորդէ փակել տալու, միայն թէ իրենք խեղճ երեխաներին չահաբեկեն։ Այսպիսի խմբակներ միմեանց ետևից հասնելով վանքի դուռը, բազմութիւնը ստուարանում է, մինչև որ «ուսուցիչ» դաստարաշին իր ընկերների հետ գրոհ տալով «քաջօրէն վերցնում է դիրքը», ներս է մտնում և հրաւիրում մնացածներին։

Հայ ու պարսիկ թափւում են առաջնորդարան, և Ս. Ամենափրկչեան տաճարի պարիսպների տակ մեր դաշնակցականների ակնարկներով պարսիկները սպառնալից են կանչում։ Հայր-սուրբը ընտրուած է լինում դարձեալ գրաւոր դիմումներ անել ուր հարկն է։ Խուժանը ոչ պատասխանին սպասելով և ոչ էլ որ · է բացատրութիւն ըմբռնել ցանկանալով, պահանջում է որ Հայր-սուրբը առաջ ընկնի· ինքն էլ ետևից, Ռուսաց հիւպատոսարան դիմելու։ Յետոյ պահանջում է որ Նահանգապետը գրաւոր խոստումն տայ խուժանապետներին թէ մինչև այս ինչ օրը պատրաստ է արժանացնել հացը, ի վերջոյ պահանջում են, որ Հայր-սուրբը հեռագիր խփէ Թէհրան՝ ներքին գործոց Նախարարութեան, բողոքելով Նահանգապետի դէմ. և այլն և այլն ցնդաբանութիւններ։ Դաշնակցութեան միայն յատուկ յոխորտանքներ և անհեռատես ու վտանգաւոր թելադրութիւններ։

Պրօվոկատորական մի ճառով խուժանին գրգռում էր և Դաշնակցութեան լիդէր և Ազգ. երկսեռ դպրոցների տեսուչ պ. Արմ. Գերպօլէնեանը, որ յամիապէս փակել էր տուել դպրոցները և երեխաներին ետևից ձգած բերել էր վանքն իրեն ծափահարելու և խուժանի շարքերը խտացնելու։ Բացի պրօվոկատորական ճառերից, տեսուչն ու իր արբանեակ ուսուցիչը զանազան ակնարկներով ու թելադրութիւններով հրահանգում էին ցոյցի պարագլուխներին, իրենց պահանջները այս ու այն կերպ դնելով՝ նեղ դրութիւն ստեղծել Եզնիկ վարդապետի համար և իրենց լեզուին կեղտոտ արտայայտութիւններով վիրաւորել նրան:

Այս խառնաշփոթութեան ժամանակ ստացուեց Նահանգապետին գրուած նամակի պատասխանը, որով խնդրում էր Հայր սուրբին հանգստացնել ամբոխին և խոստանում էր մինչև տասն օրուայ ընթացքում արժանացնել հացը զանազան տեղերից ցորեն մտցնելով Սպահան։

Հայր-սուրբին յաջողուեց մեղմ յորդորներով ու համոզեցուցիչ խրատներով ցրել ամբոխին ժամը 4-ին կէսօրից յետոյ։ Բնորոշ է մի միամիտ Դաշնակցականի այս խօսքը. «Հապա դուք ասում էիք, վարդապետը լեզու չունի, էդ խօ օղձիս էլ բանդ*) բերեց։

Բայց թէ ինչո՞ւ էր Դաշնակցութիւնը մտել խուժանին ղեկավարողի դերի մէջ և ինչ փորացաւ ունէր, կտանք յաջորդիւ։

(Շար.) Ականատես

ԳՐԱԿԱՆ

*
* *

Իմ անգին ընկեր, ահա ես կուգամ
Մի վերջին հրաժեշտ տալու ես քեզի,
Անհոգ օրերի դու անհոգ ընկեր
Վերջին բարևս յիշելու քեզի։

—

Յիշում եմ ինչպէս անցած օրերին,
Պայծառ գիշեր էր մի գարնանային,
Լուսինն բոլորակ՝ մեղմիկ յողում էր,
Անհուն ովկեանում, մէջ կապոյտ ծովին։

—

Եւ երազներով տարուած ես լռիկ.
Մեղմ դիտում էի ծովը կապուտակ,
Ծովը անհուն էր, լիքը աստղերով,
Ոչպէս իմ սիրտը, պէս-պէս իղձերով։

—

Անհոգ օրերով պաշարուած հոգիս
Ա՜խ, անգիտակ էր կեանքի ցաւերին,
Յուսահատութեան ու արցունքներին
Բնաւ ծանօթ չէր իմ մանուկ հոգին։

—

Բայց մէկիկ-մէկիկ իմ վառ երազներ
Նուտ թօթափուեցան ոչպէս աստղեր,
Երազ օրերից ոչինչ չմնաց՝
Որ յիշեցնէր ինձ գարունն իմ անցած։

—

Իմ սիրոյ ընկեր, դու իմ մտերիմ,
Նատ եմ թափառել մենակ ու լռին,
Վերջին բարևս եմ ուղարկում քեզի,
Որ շաղաղուած է արցունքով աղի։

Մարինէ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

16 Մայիս Ուրմի

—

«Միտք»-ի մեծարգոյ խմբագրութեան

—

Խնդրում եմ, չմերժէք յայտնել Ձեր Թերթի միջոցաւ, որ ընտանիքով և երեխաներով ծանրաբեռնուած գիւղական մի ուսուցչի համար իմ միջոցաւ, փոքրիկ շրջանում, կատարուել է հետևեալ հանգանակութիւնը, որի արդիւնքը՝ քսան և երկու թուման (220 ղռ.) արդէն յանձնուած է՝ պ. ուսուցչին։

Պ. Խոսրով Աւագեան 50 ղռան. պ. Յովսէփ Նահապետեան 30 ղռ., պ. Յովսէփ Աֆթանդիլեան՝ 30 ղռ., պ. Արիստակէս Միրզաջանեան 20 ղռ., պ. Արիստակէս Նազարեան՝ 20 ղռ., պ. Մնացական Ոսկանեան՝ 10 ղռ., պ. Աւետիս Մհր. Կարապետեան՝ 10 ղռ. պ. Աշոտ Արզումանեան՝ 20 ղռ., պ. Մխիթար Պետրոսեան՝ 10 ղռ., պ. Բէգլար 10 ղռ., ոմն՝ 8 ղռ., ոմն՝ 2 ղռ.։

Հ. Ժամկոչեան

*) Կապեց, լռեցրեց։

ԼՈՒՐԵՐ

[illegible]

◆ № 18 (38) և Մայիս 17 թիւ «Միտք»-ի «վերջին պահուն» բաժնում յայտնել էինք «Փարոս» տպարանի փակման մասին. ներկայիս անհրաժեշտ ենք համարում ազդարարել մեր թերթի ընթերցողներին, որ նոյն տպարանի փակումը եղել է արդիւնք թիւրիմացութեան և որ տպարանը հէնց յաջորդ օրուանից— Մայիս 17-ից-բացուել · [illegible] շարունակում է իր գործը։

◆ Մայիս 18 թուով քաղաքապետ Սարդար Մօքրրամի ստորագրութեամբ երկու պաշտօնական յայտարարութիւններ են փակցուել պատերին։

ա) Ռուսաց բանակի մեծաւորի ասելով՝ նորերս երևում են մարդիկ զէնքեր կրող, որք ազգերուած էին երկու տարի առաջ։ Ուստի բացի ռուս և պարսիկ չինովնիկներից և բացի պետութեան ծառայողներից, սաստ է այդ ազդը, ուրիշ որոնց մօտ որ զէնք բանուի կամ գտնուի՝ նև կպատժուին սաստիկ։

բ) Ռուսաց բանակի մեծաւորի ասելով՝ կան մարդիկ, որոնք դէմ են խօսում ռուսաց զօրքին և գրգռում են ագիտացիայով ու ժողովով ընդդէմ ռուս զօրքի. նման ագիտատորներ և ժողովներ արգելուած են ամենայն խստութեամբ. ո՛ր տանը որ նման ժողով կազմուի, այդ տունը հիմնայատակ կքանդուի, հոգին [illegible] կրակի և ժողովականները էլ խստագոյն պատժի կենթարկուեն։

◆ Նորահաստատ բալադիայի և ֆինանսական վարչութեան Բելժիկացի պաշտօնեաների մէջ եղած ընդհարումը վերջացաւ նրանով, որ ակցիզային գործը հանուեց Բելժիկացիների իրաւասութիւնից և քաղաքային վարչութիւնը (բալադիան) իր ձեռքն առաւ ակցիզի կառավարչութիւնը։

◆ Ակցիզային ծառայողները, բանդերօլ խփողներն ու հսկիչները, որ մինչև Մայիս 25-ը շարունակում էին իրենց գործավարութիւնը Բելժիկացոց իշխանութեան ներքոյ, նոյն Մայիս 25-ին բալադիայի ծառայողների կողմից զրկուեցին իրենց պաշտօնական զգեստների, կոճակների և գլխարկների նշանների կրումից և ազատ արձակուեցին իրենց ծառայութիւնից. այդ նախկին ծառայողների տեղ բալադիան իր կողմից մարդիկ է նշանակել։

◆ Մեզ հաղորդում են, որ երբ բալադիան Թաւրիզում և բարեկարգարար նոր երևան եկած կօշիկ վաճառողների և [illegible] համար քաղաքում որոշել է յատուկ տեղեր և ամսական էլ որոշ տուրք նշանակել նրանց վրայ. Վերջին հանգամանքը մենք ծանր ենք գտնում ու զըրկանք համարում կօշիկ մաքրողների համար։

◆ Մայիս 26-ին Թագաւորի ([illegible]) կողմից մի ռուսական ներկայանալով Աբրահամեան Ս. Անտոնեան երկսեռ դըպրոցների տեսուչ պ. Ա. Տէր Վարդանեանին յայտնեց, որ յետ այսու ներկայացումներ ունենալիս այդ մասին նախօրօք պէտք է յայտնել բժիշկ Նասր-էլ-Հոքումային. Նոյն ազդարարութիւնը եղել է և Լիլաւի դըպրոցի վարիչներին։

◆ Մայիս 23-ին Թեմական կայրոցի պատրաստուած Լիլաւի դպրոցների հոգաբարձութիւնը կազմել էր գրաւանք յօգուտ նոյն դպրոցների։ Ահ հասարակ ներկայ կազմի կողմից նկատւում է եռանդուն գործունէութիւն դպրոցի ֆինանսական ձգնաժամը թեթևացնելու համար։

Նոյն օրը Լիլաւի մանկապարտէզի սաները իրենց վարժուհի տիկին Վիկտորիա Գրիգորեանի առաջնորդութեամբ նոյն պատրաստուած կատարեցին երթ, ազգային նոյնցան պարերգեր, որոնցից այնքան գոհ մնաց ժողովուրդը։ Մենք գնահատելի և շնորհաւորելի գտանք յարգելի տիկնոջ աշխատանքը։

◆ Մայիս 24-ին Արամեան դպրոցի թատերասրահում տեղի ունեցաւ Ղալայի մանկապարտէզի ամավերջի հանդէսը։ Տարաբաղդաբար մենք չկարողացանք այդ հանդէսին ներկայ լինել. սակայն հանդիսատեսները նոյն չափ գոհունակութիւն յայտնեցին և տր. Աստղիկ Գրիգորեանից իր գործադրած բարեխիղճ աշխատանքի համար, որպիսին որ մենք յայտնեցինք տիկին Վիկտորիայի համար։

◆ Մայիս 25-ին Մայր եկեղեցում Թեմիս առաջնորդի կարգադրութեամբ պատարագից յետոյ կատարուեց հոգեհանգիստ երկթագի եկեղեցիների նուիրագործութեան առթիւ զոհ հաւաքողների և նուիրաբերութիւն անողների ննջեցեալների յիշատակին։

◆ Մայիս 18-ից եղանակները յանկարծ և զգալապէս սկսեցին փոխուել և չորացին անել Թաւրիզում 30-ին անձրևից և քաղաքը ազատուեց փոշու թագաւորութիւնից։

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

—

1) «Արարատ», Ս. Էջմիածին, Ապրիլ կամ № 4. 2) «Ararat» Լոնդոն, № 10 և 11. 3) «Բազմավէպ» 3-4 [illegible] Մարտ-Ապրիլ. 4) «Բողբոջ» գրական հանդէս և մարգարեն [illegible], Մաքսային [illegible] 4. 5) «Բարի լոյս» № 9. 6) «Նաւակ» № 1 (Մայիս 4), Բազմագիտական հայկական [illegible]. 7) «Գործ» № 14-16. 8) «Հովիւ» № 17. 9) «Լոյս» № 17-20. 10) «ՀՆՉԱԿ» կենտրոնական-օրգան Ս. Դ. Հնչ. կուսակցութեան, 27-րդ տարի 1914 թիւ № 1 Մայիս. Հասցէ. Paris, M. Bellart, 227, Boulevard Raspail. 11) «Արձագանք» թիւ 40. 12) «Պայքար» [illegible] 8. Պարտիզակ. 13) «Ժամանակ» № № 38, 39, 40, 41. 14) «Բացատրական Երկրագործական Հայաստան» № 1, 1914 թ. Պրովիդենս (Ամերիկա). գինն է 30 սենթ [illegible] և բնտիր հրատարակութիւն. 15) «Հանդէս Ամսօրեայ» № 3-4. 16) Նոր-Ջուղայի Կենտրոնական, Գ. Քէօսէաճեան և Ս. Կատարինեան Ազգային երկսեռ դպրոցների և Գ. Քանանեան Մանկապարտէզի 1912-1913 ուսում. տարեկան տեղեկագիրը 2 օրինակ. 17) «Մշակ» № № 17-19. և «Ռամկավար» № 2, Պց ս։

ՊՈՍՏ-ԱՐԿՂ

Ղազվին — Ղ. Տ. Դ.-ին 165 ղրանն ստացանք շնորհակալութեամբ

Թեհրան, Ուրմի — Մեր թղթակիցներին.— Անհամբեր սպասում ենք մեր խնդրանքների կատարման։

ДВА СЛОВА

Скромный труженникъ Александръ Теръ Вартанянцъ, который уже въ продолженіи болѣе 12и лѣтъ усердно и неустрашимо дѣйствуетъ на поприщѣ армянской періодической прессы въ качествѣ плодотворнаго литератора и независимаго редактора, въ послѣднее время, былъ передъ авторитетнымъ представителемъ здѣшняго Россійскаго Правителства легендарно оклеветанъ, представляя его дѣятелность въ руссофобскомъ направленіи.

Въ публицистической дѣятельности, его руссофильство, напротивъ, проходитъ красною нитью черезъ всѣ его статьи по отношенію къ русской политикѣ въ Персіи, въ фактическое доказательство чего можетъ послужить одна изъ его многочисленныхъ статей подъ заглавіемъ „Искорененные турецкіе армяне“ изданная прибавленіемъ въ 1912м году къ редактируемой имъ газетѣ „Миткъ“ за № 6, которую считаемъ небезполезнымъ представить въ переводѣ. Въ тяжкіе дни 1912го года турецкіе армяне снова были подвержены частичнымъ рѣзнямъ, вслѣдствіе чего было возмущено общественное мнѣніе армянъ, обратившихся въ то время, къ изысканію разныхъ активныхъ мѣръ на защиту единокровныхъ братьевъ своихъ.

Между тѣмъ какъ ошеломлѣніе и недоумѣніе овладѣли всѣми здѣшними армянами, выступилъ на поприще редакторъ газеты „Миткъ“ Александръ Теръ Вартанянцъ и своими жгучими убѣдителными статьями поощрилъ армянъ обратиться за помощью о спасеніи своихъ единоплеменныхъ братьевъ изъ варварскаго турецкаго ига къ человѣколюбивымъ чувствамъ могучаго самодержавнаго Владыки Великой Россіи. Его воззваніе въ скоромъ времени нашло себѣ отголосокъ въ разныхъ слояхъ здѣшняго армянскаго народа и въ заграничной прессѣ.

Подъ вліяніемъ его могучаго воззванія здѣсь состоялся многолюдный митингъ, отъ имени коего была, при посредствѣ Верховнаго Католикоса всѣхъ армянъ препровождена найпокорнѣйшая телеграмма въ Петербургъ на имя могучаго Императора съ найпокорнѣйшей просьбою защищать жалостныхъ турецкихъ армянъ отъ окончательной погибели. Вотъ это-то прибавленіе необходимымъ считаемъ издать въ русскомъ переводѣ чтобы читающая русская публика была въ состояніи въ должной мѣрѣ критически относиться къ злобно-вымышленнымъ людскимъ слухамъ касательно направленія его плодтворной дѣятелькости съ точки зрѣнія интересовъ Россіи въ Персіи.

Искорененные турецкіе армяне

Опять проливается кровь да приносятся жертвы...! Опять человѣческое тѣло лежитъ передъ всесожигающимъ алтаремъ фанатизма.

Снова поднялись вопль и рыданіе армянскихъ матерей, потерявшихъ дѣтей своихъ.... Снова учиняются звѣрскія изнасилованія надъ чистыми армянскими Діанами. Наконецъ.... безконечные ужасы въ этой проклятой странѣ, превращенной для армянскаго элемента въ бойню. Неисчерпаемыя паники царятъ въ странѣ, небеса коей все состоятъ очевидцами безстыдныхъ, неблагопристойныхъ, неслыханно-позорныхъ и отвратителныхъ зрѣлищъ. Разыгривается весьма обсолютно гнусный тартаръ, который способна создать только турецкая убійственная политика.

Если-бы господствовалъ тамъ великій человѣкоубійца Абдулъ Гамидъ, то можетъ-быть нам не показалось чуждымъ вторичное возведеніе беззащитиныхъ турецкихъ армянъ на жертвенникъ.

Въ Турціи уже четвертый годъ, какъ выставлены на показъ конституціонные принципы свободы, равенства братолюбія, однако и во дни этихъ вождѣлѣнныхъ началъ не было конца армянской мартирологіи. Вотъ неизъяснимое, странное..... лютое явленіе.

Въ Турецкой Арменіи всѣ святыни, всѣ святости самымъ варварскимъ образомъ подверглись святотатству да поганетву.

Нѣтъ и небудетъ конца изнасилованіямъ да ограбленіямъ: обезчещена совѣсть, обругана вѣра, подвержено къ пренебреженію христіанство, запятнана честь, обольщено дѣвство, раздроблено отечество, загрязнено человѣческое достоинство, армянскій народъ уничтоженъ и вблизи къ смерти.
И все это-результаты благости и милости конституціоннаго турецкаго правительства. Мы долгоеще ожидали, что обстоятельства въ Турецкой Арменіи могли бы принять лучшій оборотъ, но голая дяйствительность стало окончательно доказать, что мы, армяне, не должны ничего ожидать отъ такого правительства, которое само упрямо стремится къ погибели, которое рѣзню и грабежъ сдѣлаго себѣ идеаломъ, а противочеловѣческія продѣлки репутаціей хвастовства.

Между тѣмъ цивилизованное человѣчество все домогается къ новымъ изобрѣтеніямъ и открытіямъ, ко приведенію подъ свое владычество воздуха и воды. Великій Оттоманъ продолжаетъ остаться тѣмъ же некультурнымъ элементомъ и ищетъ свое могущество и восторженность въ рѣзняхъ беззащитныхъ армянъ.

При современной турецкой дѣйствительности въ Турецкой Арменіи мы неминуемо обязаны стараться облегчить ужасныя мученія нашихъ единоплеменниковъ которые истощаются да изсякаютъ въ безконечныхъ насиліяхъ турецкаго режима.

Мы персидскіе армяне, издавна пользующіеся попеченіями и покровительствомъ нашего правительства, обязаны обратиться къ нашему правительству, прося довести до свѣдѣнія турецкаго правительства нашъ горячій протестъ по поводу неслыханныхъ мученій армянъ въ Турціи.

Пользуясь благопріятнымъ моментомъ, мы тавризскіе армяне безотлагательно должны организовать здѣсь митингъ и съ покорнѣйшей просьбой обратиться къ Армянскому Католикосу чтобы Онъ въ качествѣ Верховнаго Духовнаго Пастыря всѣхъ армянъ обратился отъ имени персидскихъ армянъ къ могучему Вождю Русской земли прося да умоляя Высочайшаго вмѣшательства Его Императорскаго Величества въ дѣла уничтожающія день ото дня турецкихъ армянъ. Подобные митинги должны быть организуемы и въ другихъ пунктахъ Персіи.

Не потеряемъ удобнаго момента. Не существуетъ больше между русскими и англичанами давнишняго антогонизма. Великобританія, филантропическая Франція, по всей вѣроятности, нынѣ могутъ способствовать всѣмъ мѣрамъ, при содѣйствіи коихъ традиціонная покровительница восточныхъ христіянъ Великая Россія обратится къ усиліямъ вывести многострадальныхъ турецкихъ армянъ изъ несчастнаго положенія.

Турецкія усыпительныя обѣщанія и курдскія необузданныя звѣрства, остающіяся всегда безнаказанными, рѣшительно нарушаютъ нашу увѣренность по отношенію къ благомысленности оттоманскаго правительства. Въ противоположность этому у насъ полная надежда на Сѣверъ, на Могущественнаго Потомка Петра Великаго, нынѣ благополучно царствующаго Вождя Русской Земли, Который въ состояніи положить конецъ избіеніямъ христіянскаго культурнаго армянскаго народа. Безъ таковаго внѣшняго вмѣшательства дальнѣйшая жизнь немыслима въ Турціи, гдѣ никогда не приведутся нъ исполненіе вѣчно обѣщанныя и нисколько нереализивонныя реформы. Вотъ почему мы армяне должны обратить наши взоры только на Столицу Великой Сѣверной Имперіи.

Мы съ нашей стороны сдѣлали предложеніе на безотлагательное созываніе митинга, и надѣемся, что наше Епархіальное Начальство поусердствуетъ принять на себя инициативу этого дѣла созвать въ близкомъ будущемъ митингъ и обратиться съ протестомъ католикосу всѣхъ Армянъ. Этимъ протестомъ мы можемъ содѣйствовать другимъ подобнымъ протестамъ общеармянскаго народа, для приведенія въ исполненіе коихъ мы должны наши взоры обратить на Эчміадзинъ и на Столицу Великой Сѣверной Имперіи.

Къ вамъ обращаемся, граждане и представители всѣхъ сословій! приступите къ дѣлу и реальнымъ цѣлямъ, что бы въ Армянской Землѣ луна больше не была очевидицей позорныхъ дѣяній и не услышать тяжкіе вздохи беззащитныхъ армянъ изъ нѣдра своего отечества.

Лев. Кеворковъ

20го Мая 1914го года
г. Тавризъ.

Խմբագիր-Հրատարակիչ՝
Ալ. Տէր-Վարդանեան

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

«Միտք»-ի յաջորդ համարները առ ժամանակ երկու շաբաթը մէկ լոյս կտեսնեն, մինչև որ թերթիս խմբագիր-հրատարակիչը վերակազդուրուի իր ծանր աշխատանքների յոգնածութիւնից։

Մայիս 27-ի պատգմ. ժողովը միաձայն որոշեց Վեհից խնդրել եպիսկոպոսացնել թեմիս առաջնորդ Հ. Մելիք Թանգեանին։

ԴԱՍԵՐ

Գէորգեան Ճեմարանի Զ. դասարանից մի աշակերտ և մի փորձուած ուսուցիչ տալիս են դասեր՝ մաթեմատիկայից և այլ առարկաներից։ Պատրաստում են Թաւրիզի հայկական դպրոցների համար վերաքննելի աշակերտներ։

2-2 Դիմել՝ Աւագ Մելիք Աբրահամեանին։

ԾԱԽՈՒ ՏՆԵՐ ՄԱԳԱԶԻՆՆԵՐ ԵՒ ԲԱՂՆԻՍ

ԼԻԼԱՒԱ ԹԱՂՈՒՄ

Արիստակէս Տէր Գրիգորեանը ծախում է՝ հինգ մագազինների և մի բաղնիսի կէսը, և երկու ձեար տներ. զատ-զատ կամ միասին։ Պայմանների մասին դիմել իրեն՝ Արիստակէս Տէր Գրիգորեանին։

2—2

Շարունակւում է բաժանորդագրութիւնը

Թ. ՏԱՐԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆ Թ. ՏԱՐԻ

Քաղաքական, Հասարակական եւ Տնտեսական շաբաթաթերթ

(Ս. Դ. Հնչ. Կուսակցութեան Ամերիկեան շրջանակի Պաշտօնական օրգան)

Բաժանորդագինը արտասահմանում 14 ֆր.

Հասցէ՝ «Eritassard Hayastan» 449. P. O. Box
Providence R. I. (U. S. A.)
Via Berlin 7—7

Ատրպատականի Հայոց Թեմական Տպարան